

SJ Lokomotor litt. Z4

2063 – Skala H0



Historik

SJ tillverkar 1937-39 en lokomotor hos Kalmar och Kockums som på grund av sitt utseende kom att gå under benämningen "toffla".

Lokomotorn tillverkas i två serier. I den första serien tillverkar Kalmar nummer 80-84 och Kockums 85-89. På Kalmars lokomotor är huven plan upptill, på Kockums är den rundad men för övrigt är de mycket lika.

1939 får Kockums tillverka en ny serie om 15 stycken lokomotorer med nummer 90-104. De får en ny motor men är utseendemässigt mycket lika Kockums lokomotorer i första serien.

Bägge serierna får ursprungligen litte- ra Zsh, utom 82-84 som får littera Zs (eftersom de har mekanisk växellåda, till skillnad mot de övriga som har hydraulisk).

1942 omlittereras de så att första serien blir Z3 och den andra serien Z4.

1956 blir andra serien Z49, ej att förväxla med andra lokomotorer med samma littera.

Byggsatsen representerar en Kockums lokomotor Zsh/Z4 från andra serien men även till stora delar en Kockums-lokomotor från första serien.

Referenser

Bilder på digitaltmuseum.se:

KBDA00980

KAFP00100

KAFP00101

KBDA00982

KBDA00983

KAFP00102

KAFP00127

KAFP00103

Mer information om individer finns på svenska-lok.se.

Korg

Ta loss hela huvpaketet (1). Vik ytter- sidorna mot innersidorna och löd ihop genom lödhålen. Fila rent ovankanten.

Vik ihop hela huvpaketet. Vik ner hytt- golv.

Vik över den nitade framsidan på buf- fertbalken (2) och löd mot insidan. Fila rent kanten.

Vik ihop hela buffertbalken. Löd fast i huvpaketet.

Ta loss hela hyttpaketet (3) och vik ihop tillfälligt.

På bakre hyttgaveln (4), vik ihop ne- derdelen för att skapa en buffertbalk. Löd ihop med hyttpaketet.

Löd fast hyttgavlarna (5) utanpå hytt- paketet.

Löd fast yttre buffertplankan (6) utan- på buffertplankan.

Ritsa vinkeljärnen (7). Vik ihop och löd fast på hyttens baksida.

Löd fast hyttsidorna (8) utanpå hyttsi- dorna.

Vik ut hyttgolvet på huvpaketet. Löd ihop hytt- och huvpaket.

Vik jalousierna på huvpaketets framga- vel lätt utåt. Löd fast huvgaveln (9) på utanpå huvpaketet.

Forma huvtaket (10) efter huvgaveln. Löd fast ovanpå huven.

Vid hyttörrarna ska senare sättas fotsteg (19). Det kan vara lämpligt att redan nu från insidan löda fast trädar- na som dessa ska sättas på.

Forma hyttaket (11) efter hytten. Bocka till och löd fast takluckan (12) ovanpå hyttaket.

Taket kan lödas fast nu men det kan vara bättre att vänta tills man lött fast alla ledstänger från insidan.

Detaljering korg

Löd fast huvluckan (13) ovanpå huvta- ket.

Ta loss gångborden (14). Bocka till enligt figur. Löd fast på hyttsidorna.

Vik fotstegen (15) dubbla och löd ihop. Fila rent. Löd fast i ballastlådan framtill och i hyttens undersida baktill.

Löd fast fotstegskonsoler (16) i lång- balkar och under fotstegen.

Löd fast bromsrörelser (17) under hyt- ten med en tråd genom hålen i lång- balkarna.

Montera bromscyldern (18) under hytten.

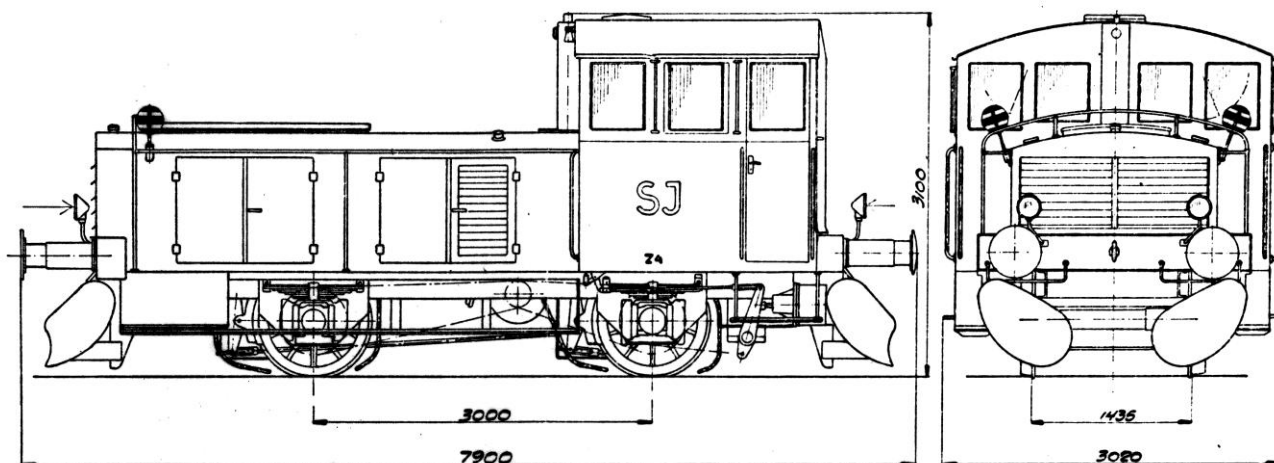
Löd fast fotsteg vid hytt (19).

Detaljering

Bocka till och löd fast ledstänger (20). Löd fast dörrhandtag på dörrar (22).

Montera:

- koppelkrok (23)
- kopplarhandtag (24), etsat eller tråd
- vindavvisare (25)
- vindrutetorkarna (26)
- A-ändesskärmar (27)
- buffertar (28)
- bromsslang (29)
- fjäderpaket/axelboxar (30)
- tanklock (31)
- kylarlock (32)
- signalhorn (33)



- ljuddämpare (34)
- slutlyktor (35)
- ev yttre kylare (36)
- strålkastare (37)
- ev. koppelimitation (44)

Yttre kylare fanns inte med vid leverans men finns på foton från 1950-talet.

Bocka ut gälarna i luckor och huv. Använd en skarp kniv eller liknande. Bocka bara ut 10-20 grader. Det räcker för att få bort det plana intrycket och ger inte onödig insyn.

Vik ihop och löd fast bromsblock (38).

Bocka till gardjärnen till S-form så spetsarna hamnar över rälsen, dvs. med ca 17,5 mm avstånd.

Plogar

Löd fast plogfästen (39) på gardjärnen.

Bocka plogarna (40) runt ett 6 mm borr, parallellt med den "raka" kanten på plogbladet. Se till att få två i vänster- och två i högerutförande. Löd fast på plogfästena med raka sidan uppåt och så du får en vinkel på 30 grader från sidan och 45 grader uppiifrån. Plogen ska hamna centrerat på plogfästet och ytterkanten får inte sticka ut utanför lokomotorsidan.

Drivning

Vik fästena för drivningen (41). Löd fast en mutter ovanpå hålen.

Löd fast fästena i korgen i de inetsade ytorna. Fästet framtill ska sitta tvärs över huven, fästet bak ska sitta på insidan av den bakre gaveln.

Drivningen hålls sedan fast med skruv.

Tyngder

Modellen blir i sig själv ganska lätt och bör tyngas. Tänk dock på att dragkraften hos prototypen inte var mer än några få vagnar. När du fått ihop kåpa och drivning kan du se var det finns plats kvar för tyngder. Försök undvika att störa sikten genom hytten.

Målning

Korg: SJ-brun.

Inre fönsterbågar på det skjutbara fönstret: ljusbrun

Underredet: gråsvart

Buffertplankor: röd

Ledstänger, överliggare och stolpar på räcknet, övergångsbryggor: svart

Dörrhandtag: silver.

Hyttens insida var enligt foto ljus men det kan vara bättre att måla den mattsvart eller lägga en svart skiva i fönstrens nederkant. Utifrån ser man då inga detaljer som kan förstöra illusionen.

Etsade tillverkarskyltar medföljer. Var monterade framför dörrarna, vid nedre

ledstångsfästet. Måla svart, gnugga bort färg från reliefen, limma fast.

Härefter klarlack, dekalering, mjukgörare, mattlack.

Fönster: OH-film eller tunn transparent styrenplast

Märkning

SJ byter typsnitt till futura 1939. Den första serien av Zsh från Kalmar och Kockums hade vid leverans det gamla typsnittet men den senare serien från Kockums hade aldrig detta.

Märkning på hyttsida:

- SJ-logga

- nummer

- littera

Stycklista

ID	Ant	Benämning
1	1	Huvpaket
2	1	Buffertbalk, A-ände
3	1	Hyttpaket
4	1	Hyttgavel, bakre, inre
5	1+1	Hyttgavel, yttre
6	1	Buffertbalk, B-ände, yttre
7	1+1	Vinkeljärn
8	1+1	Hyttsidor, yttre
9	1	Huvgavel, yttre
10	1	Huvtak
11	1	Hyttak
12	1	Taklucka
13	1	Huvlucka
14	1+1	Gångbord
15	1+1	Fotsteg, sida
16	4	Fotstegskonsol
17	1+1	Bromsrörelse
18	1#	Bromscynder
19	2	Fotsteg, hytt
20	*	Ledstång, 0,3 mm
21	4*	Handtag, lucka, 0,3 mm
22	*	Handtag, dörr, 0,3 mm
23	2	Koppelkrok
24	4/*	Kopplarhandtag, 0,3 mm
25	4	Vindavvisare
26	4	Vindrutetorkare
27	2+2	A-ändesskärm
28	4#	Hylsbuffert
29	2	Bromssläng
30	4#	Fjäderpaket/axelbox
31	2#	Tanklock
32	1#	Kylarlock
33	1#	Signalhorn
34	1#	Ljuddämpare
35	2#	Slutlykta
36	1#	Kylare
37	4#	Strålkastare
38	2+2	Bromsblock
39	2+2	Plogfäste
40	4	Plog
41	1+1	Fäste för drivning
42	2*	M2-mutter
43	2*	M2-skruv
44	2	Koppelimitation

*=ingår inte i byggsatsen, #=lös del

